

RELACIÓ D'ACTIVITATS

- RAMADERIA ECOLÒGICA (primària i secundària)
- AGRICULTURA ECOLÒGICA (primària i secundària)
- ALIMENTACIÓ (primària i secundària)
- EL CONSUM DE L'AIGUA (primària i secundària)
- LES ENERGIES RENOVABLES (a partir de tercer cicle primària endavant)
- APICULTURA (a partir de quart de primària endavant)
- LES REPOBLACIONS FORESTALS I (primària)
- LES REPOBLACIONS FORESTALS II (secundària)
- EL BOSC MEDITERRANI I (primària)
- EL BOSC MEDITERRANI II (secundària)
- HERBORISTERIA (primària i secundària)
- ORIENTACIÓ (a partir de segon cicle de primària endavant)
- CONSUM D'AIGUA II : CLIMATOLOGIA (secundària)
- RESIDUS (primària)

Podeu consultar per telèfon les activitats específiques que hem desenvolupat per a **INFANTIL**

- ITINERARIS DIDÀCTICS
- JOCS D'ANIMACIÓ I REVETLLES

RAMADERIA ECOLÒGICA

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ
ADAPTADA A TOTS ELS NIVELLS
EDUCATIUS

Descripció

El menjador del Mas de Noguera s'autoabasteix de carn, llet i ous de producció ecològica pròpia que es realitza a les instal·lacions ramaderes adjacents. A través del contacte directe amb el funcionament d'una granja ecològica i la cooperació amb els granjers en diverses tasques quotidianes se'ls va introduïnt tot un conjunt de qüestions al voltant del model alimentari actual, els impactes ambientals i es compara amb el sistema del Mas de Noguera. És doncs un recorregut pràctic, on hi cap la possibilitat d'alimentar als diferents animals de la granja, comprovar in-situ la descomposició del fem animal, recollir els diferents productes, etc...activitats dinàmiques que sostenen un interessant debat sobre el model alimentari actual.

Objectius

➤ Compendre el funcionament d'una granja ecològica: el cicle dels nutrients, la recollida selectiva de la matèria orgànica, el fem, l'alimentació ecològica del bestiar...

➤ Fer palesa la necessitat d'integrar l'activitat ramadera amb l'agricultura.

➤ Conscienciar-los de la problemàtica ambiental dels aliments convencionals.

- La compra directa o els envasos superflus: el problema dels residus.

- Productes locals o productes llunyans: el transport i la contaminació de l'aire.

- La ramaderia ecològica o la convencional: adobs i biocides de síntesi, la contaminació de les aigües, el sòl i la cadena tròfica.

➤ Fomentar el consum crític i responsable: que adopten criteris ecològics i de sostenibilitat a l'hora de triar els aliments d'origen animal.

➤ Capacitar-los per a que adaptin i transmeten aquest debat al seu entorn quotidià.

➤ Aprendre a diferenciar els productes ecològics dels convencionals

AGRICULTURA ECOLÒGICA

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ
ADAPTADA A TOTS ELS NIVELLS
EDUCATIUS

Descripció

L'activitat consta de dues parts. La primera és teòrica i se'ls introdueix els conceptes que envolten el model alimentari actual: els impactes de l'agricultura industrial, la contaminació de l'aigua, l'aire, el sòl i els éssers vius, el transport mundial d'aliments, els envasos i embalatges, etc. Per altra banda, ho comparem amb el model de producció agrícola del Mas de Noguera: l'agricultura ecològica, la biodiversitat, el consum local, les etiquetes, etc.

L'agricultura en el Mas és diversa, s'adapta a les estacions i a la limitació de recursos. La part pràctica és sempre flexible i real, adaptada als conreus i tasques específiques de cada temporada: es prepara la terra, es crea un viver, es planta, es recull, es visita el femer i el compostier, en

definitiva, es participa d'una part del procés de producció d'aliments ecològics.

Objectius

- Fer comprendre que l'agricultura ecològica respecta els cicles naturals locals de l'aigua, l'energia, la matèria orgànica, els nutrients i la biodiversitat.
- Conscienciar-los de la problemàtica ambiental dels aliments convencionals.
 - L'excés d'envasos: el problema dels residus.
 - Els productes llunyans: el transport i la contaminació de l'aire.
 - L'agricultura industrial: la contaminació de les aigües, el sòl, els éssers vius, etc..
- Fomentar l'adopció de criteris ecològics a l'hora de comprar aliments.
- Capacitar-los per a que adapten i transmeten aquest debat al seu entorn quotidià.
- Aprendre a diferenciar els productes ecològics dels convencionals.

ALIMENTACIÓ

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ
ADAPTADA A TOTS ELS NIVELLS
EDUCATIUS

Descripció

Mitjançant activitats teòriques i pràctiques pretenem educar als alumnes en una correcta alimentació, introduint a la dieta els productes ecològics, aprenent a elegir els aliments que consumim, i sobretot iniciant-los en el món de la manipulació i transformació dels seus propis aliments. Amb la farina procedent del blat dels nostres camps, els ous i la llet de la granja i les fruites i verdures dels nostres camps, elaborem delicioses receptes tradicionals que couem a un forn d'origen àrab encara en funcionament. Després els alumnes saboregen els plats i dolços durant el berenar, el dinar o els itineraris.

Objectius

- Promoure el consum de productes ecològics.
- Promoure l'alimentació sana i equilibrada en els alumnes i les seues famílies.
- Que els alumnes entren en contacte amb els aliments i aprenguen d'on provenen i perquè els transformem.
- Donar a conèixer als alumnes algunes receptes tradicionals de la nostra terra per a que es reprenga la cultura de la cuina en les famílies actuals.
- Transmetre la història de la transformació dels aliments d'anys enrere mitjançant la utilització d'un forn morú i els estris de fabricació del pa i del formatge a les masies.
- Aprendre a diferenciar els ingredients naturals del artificials per a poder elegir intel·ligentment els aliments que anem a consumir.

EL CONSUM DE L'AIGUA

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ
ADAPTADA A TOTS ELS NIVELLS
EDUCATIUS

Descripció

L'activitat consta de dues parts. En la primera, que és teòrica, repassem el cicle de l'aigua que adaptem al País Valencià, i al Mas de Noguera com exemple d'una ciutat, per a arribar a la conclusió de que l'aigua disponible és limitada i que personalment el que podem fer és estalviar i embrutar-le el menys possible.

En la segona part ananlitzem la gestió del'aigua al Mas, que és autònoma: des dels sistemes de captació, potabilització, usos (domèstics, agrícoles i ramaders), productes de neteja, clavegueram i sistemes de depuració per llagunatge, i

posteriorment construim la nostra pròpia depuradora.

Objectius

- La comprensió del funcionament del cicle de l'aigua i de la seua principal característica: **ÉS GRATIS!**
- Que compreguen que l'aigua potable no és un recurs inagotable; no podem gastar tota la que vulgam, si és que volem ser solidaris.
- Que accepten la seua responsabilitat en la conservació del recurs.
- Que compreguen que les accions individuals sumades produeixen un gran impacte en el medi i que aquest pot ser positiu o negatiu.
- Que aprenguen mitjançant accions senzilles a economitzar i menys aigua.
- Que transmetin aquetsos coneixements al seu entorn.

LES ENERGIES RENOVABLES

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ RECOMANADA A PARTIR DEL TERCER CICLE DE PRIMÀRIA ENDAVANT

Descripció

L'activitat està dividida en varies parts ben diferenciades. Des del punt de vista teòric, i a través d'un col·loqui-debat entre els nens i nenes s'avalúen les diferents fonts d'energia, tan convencionals com ecològiques, i els seues impactes socials i ambientals.

La segona part és la part més vivencial i pràctica: es fa un recorregut per les instal·lacions del Mas de Noguera i coneixen de primera mà com funcionen els sistemes energètics autònoms amb fonts d'energia renovables: l'energia eòlica, la solar fotovoltaica, la solar tèrmica, la solar passiva i la biomassa. Després es posa a la

pràctica algun dels conceptes donats a través de la construcció en equip d'un enginy solar amb materials reciclats: una cuina solar, un escalfador d'aigua calenta, etc.

La tercera part és l'ecoauditoria energètica: els nens i nenes avalúen la seua responsabilitat en la degradació ambiental degut al malbaratament energètic i proposen alternatives senzilles per a disminuir el consum d'energia a la seua casa, l'escola o el municipi.

Objectius

- Donar a conèixer les diferents fonts i aplicacions de les energies renovables.
- Profunditzar en el coneixement i impacte de les diferents fonts d'energia.
- Apropar i fer comprensible les qüestions energètiques als alumnes.
- Conscienciar en quant a l'estalvi energètic.
- Sensibilitzar front a l'ús de l'energia.

APICULTURA

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ
RECOMANADA A PARTIR DE 4^t DE
PRIMÀRIA I NOMÉS ES
DESENVOLUPA DES D'ABRIL FINS
OCTUBRE

Descripció

L'activitat es planteja com un recorregut global al voltant del món de les abelles i una introducció a l'apicultura com a forma de maneig dels recursos que ens ofereixen aquestos petits insectes. L'activitat consta de diferents parts. Primer hi ha una introducció teòrica. Amb l'ajuda de diferents il·lustracions i l'observació de diferents utensilis tradicionals apícoles, els alumnes van comprnent l'organització social dins d'un rusc, la funció en la polinització natural, les tasques culturals d'obtenció dels recursos, etc. Amb els xiquets i les xiquetes convenientment equipats amb tratges d'apicultor s'hi fa una visita a un conjunt de ruscos en producció, on es podrà observar de manera directa l'abella reina, els

abellots i les obreres, el funcionament de l'eixam i tota l'estructura d'un rusc.

L'última part de l'activitat tracta de mostrar els diferents productes que es poden extreure del rusc; la cera, la mel, el propòlis, el pol·len. Es poden elaborar cremes, dissenyar espelmes o degustar una àmplia gama de mels i a l'hora s'experimenten les àmplies possibilitats d'aquestos productes naturals que fabriquen les abelles de manera gratuïta.

Objectius

- ✓ Entendre que la importància ecològica i agrícola dels insectes polinitzadors en la conservació de la biodiversitat.
- ✓ Coneixer l'ecologia i funcionament social de les abelles i el maneig ecològic dels recursos que ens ofereixen per evitar malbaratar-los: la cera, la mel, el pròpolis, el pol·len, etc.
- ✓ Compendre que un recurs natural renovable ben gestionat no s'acaba mai i contamina poc..
- ✓ Ajudar a que els alumnes es relacionen amb els insectes des de l'observació i l'admiració, i no des de la por que neix del desconeixement.

LES REPOBLACIONS FORESTALS I

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ DISSENYADA PER A PRIMÀRIA I NOMÉS ES POT DESENVOLUPAR FINS EL MES DE MARÇ PER ASSEGURAR LA SUPERVIVÈNCIA DELS PLANÇONS.

Descripció

Consta de dues parts. En la primera analitzem els beneficis que ens aporten les muntanyes i boscos amb especial atenció a la protecció del sòl i a la producció de fusta respectivament, cosa que ens serveix per a tractar el concepte de recurs natural renovable.

En la segona procedim a la identificació de l'espècie a plantar amb el biòtop específic: per què aquesta i no un altra? Obertura del clot, plantació i execució de la microconca. Reg, si és necessari.

Objectius

- L'objectiu prioritari és l'educació per a la prevenció dels incendis forestals des d'edats primerenques.
- Que aprenguen a conèixer per a valorar i respectar el medi natural.
- Descobrir les dependències i interaccions existents entre el medi natural i urbà.
- Que com a futurs usuaris de les muntanyes i els boscos comencen a conèixer les normes d'us per a la seua conservació.

LES REPOBLACIONS FORESTALS II

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ DISSENYADA PER A SECUNDÀRIA I NOMÉS ES POT DESENVOLUPAR FINS EL MES DE MARÇ PER ASSEGURAR LA SUPERVIVÈNCIA DELS PLANÇONS.

Descripció

En la primera part de l'activitat visitem les zones cremades per l'incendi del 94 (30.000 has): la regeneració natural de coníferes i frondoses, antigues repoblacions, els treballs de l'administració, així com les mesures adoptades, com la bassa contra incendis.

En la segona part tractem el tema de la regeneració del paisatge com a alternativa a les repoblacions artificials tradicionals: elecció

d'espècies, classes de sòl, climatologia de la estació, ens serveixen com a base per a procedir a la plantació amb la que acaba l'activitat.

Objectius

- L'objectiu principal és capacitar als participants per a que, si volen, mai produïsquen un incendi forestal.
- Que puguin adquirir el compromís de fer partícips d'aquests coneixements i actituds als seus amics i familiars.
- Aprendre normes concretes de l'ús dels espais naturals.
- Que coneguen el benefici que representa per al medi la utilització dels recursos naturals renovables, com la fusta, llenya, ramaderia, mel, suro, caça i pesca, turisme, etc.

EL BOSC MEDITERRANI I

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ
DISSENYADA PER A PRIMÀRIA

Descripció

L'activitat es desenvolupa en les zones adjacents del Mas i al llarg d'un petit itinerari cap al "Mas del Baile".

Consta de dues parts: en la primera introduïm les nocions bàsiques sobre ecologia, i les relacions interespecífiques entre animals i plantes. En la segona intentem reconèixer tant animals com restos, rastres i petjades que ens diguen quin tipus d'animals poblen la bassa-abeurador o els pinars que trobem pel camí, i també anem endevinant quin tipus de treball realitzen per a la comunitat. Amb cura ens endinsem en el pinar per a identificar les llavors que han sembrat els animals i veure com ho han fet. Acabem visitant un

bivac per a conills per a la repoblació de la zona.

Objectius

- Que els participants aprenguen des d'edats primerenques a conèixer i respectar el medi natural, i a saber moure's correctament en ell.
- Que aprenguen a observar i a analitzar l'entorn i deduir unes coses d'altres.
- Identificació d'animals per les seues característiques generals: insectes, aràcnids, aus, mamífers, rèptils, amfibis, etc.
- Que coneguen les normes d'utilització dels espais naturals.
- Que aprenguen les normes bàsiques en la lluita contra els incendis forestals
- Que comenten aquestos coneixements en el seu entorn.

EL BOSC MEDITERRANI II

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ
DISSENYADA PER A SECUNDÀRIA

Descripció

Es realitza una excursió curta a través d'una senda que discorre per un carrascat que s'està regenerant després d'un incendi sofert en 1995. Mitjançant el treball de camp en diferents grups, van recopilant informació sobre el paisatge, la vegetació, la fauna, etc. Posteriorment es posa en comú tot el que ha estudiat al camp i entre tots recomponem les característiques d'un bosc mediterrani com a ecosistema.

Objectius

- Afavorir el treball en grup.
- Estimular als alumnes per a que observen el seu entorn.
- Estimular els sentits del alumnes.
- Iniciar en els alumnes el treball d'investigació en el camp.
- construir valor de respecte cap al medi.
- Donar a conèixer el bosc mediterrani que encara tenim a la nostra regió.
- Ajudar als alumnes a que siguin capaços d'arribar a unes conclusions amb les dades recollides.
- Ensenyar als alumnes un bon us dels recursos naturals.
- Iniciar als xiquets i xiquetes en el coneixement de les espècies vegetals dels carrascars.

HERBORISTERIA

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ ADAPTADA A TOTS ELS NIVELLS EDUCATIUS

Descripció

Mitjançant un curt recorregut pels voltants del Mas, els alumnes aprenen a reconèixer les plantes medicinals de les nostres muntanyes i els seus beneficis per a les persones. Posteriorment dissenyen la seua pròpia guia de plantes amb el que han après i realitzem alguna pràctica senzilla sobre l'ús de les plantes per a la cosmètica, la llar o la salut.

Objectius

- Aprendre a reconèixer les plantes al camp.
- Relacionar les característiques climatològiques amb la morfologia de les plantes.
- Aprendre els usos medicinals de les plantes i els seu aprofitament.
- Fabricar receptes senzilles de cosmètics naturals elaborats amb plantes.
- Ensenyar als xiquets i xiquetes a buscar informació en el Dioscòrides.
- Familiaritzar als xiquets i xiquetes amb les plantes que poden trobar la seu voltant.
- Motiva el treball en grup y aprendre a compartir la informació.
- Despertar els sentits per a relacionar-se amb el medi (olfacte, tacte, gust, vista). Elaborar la seua pròpia guia de plantes.

ORIENTACIÓ

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ
DISSENYADA PER AL SEGON
CICLE DE PRIMÀRIA ENDAVANT

Descripció

Consta de dues parts: en la primera aprenen a interpretar plànols, a orientar-los al nord fent-se valer de la brúixola i a calcular rumbos. La segona consisteix en una carrera d'orientació per equips en la que orientant i interpretant plànols de la zona tenen que identificar diversos punts sobre el terreny.

Objectius

- Aprendre les normes d'utilització del medi respecte a plantes i animals.
- Treballar en equip i assumir responsabilitats respecte a u mateix i als demés.
- Assumir actituds d'autonomia, auto confiança i de solidaritat.
- Desenvolupament de l'orientació espacial.
- Interpretació dels diversos elements de l'entorn.
- Que aprenguen a interpretar plànols relacionant-los amb la realitat.
- Que aprenguen tècniques que més avant els serviran per a orientar-se tan al camp com a la ciutat.
- Cloenda: Qui ha guanyat la carrera? Una reflexió sobre la competitivitat.

CONSUM D'AIGUA II : CLIMATOLOGIA

AQUESTA ACTIVITAT ESTÀ
ADAPTADA AL NIVELL DE
SECUNDÀRIA

Descripció

En la primera part ens detindrem en les particularitats del funcionament de la màquina del temps en la Regió Mediterrània: depressions i anticiclons, la sequera estival, les adaptacions de les plantes, les particularitats del règim general de pluges de la nostra terra. Estudiem els problemes que ens planteja l'escassetat d'aigua i aportem solucions. En la segona part tractem el problema de la contaminació dels aqüífers per restes d'adobs de síntesi i pesticides, i veiem com el Mas ho solucionat aquestos problemes, analitzant les solucions que hem adoptat per a un ús racional del

recurs. Acabem amb l'estudi dels sistemes de depuració en les ciutats i el comparem amb el nostre filtre verd. Finalitzem l'activitat amb la construcció d'una depuradora.

Objectius

- Que coneguen, compreguen i puguem actuar sobre:
 - Que els problemes mediambientals ens afecten a tots i que cadascú forma part de la solució.
 - Que l'aigua potable és gratis sempre que en el procés no intervinguen las màquines.
 - Que és l'augment de la demanda el vertader culpable de l'escassetat d'aigua potable.
 - Que accepten la seua responsabilitat en la conservació del recurs.
 - Que transmetin estos coneixements al seu entorn.

ITINERARIS DIDÀCTICS

Itineraris didàctics de tot el dia

Per a estàncies de 4 i 5 dies, aconsellem realitzar una excursió de senderisme. La justificació de la proposta no és altra que la d'anar assentant i fixant, durant el recorregut, els coneixements i experiències que sobre ecologia, recursos naturals, energies, usos tradicionals del medi, residus, contaminació, etc., han sigut objecte d'estudi i experimentació des de l'arribada del grup al Mas de Noguera però dins d'un entorn i contexte, de nou, diferent. La finalitat és fer més rica i variada la seua experiència al Mas, a l'hora que es desenvolupa un altre tipus de relació amb el coneixement que han après a través de diferents dinàmiques i actituds.

Els itineraris es plantegen com una activitat en si mateix, amb objectius, metodologia i recursos concrets. Des de l'equip d'EA del Mas de Noguera estem oberts al disseny de nous itineraris adaptats a les necessitats dels centres així com a la possibilitat d'oferir-los als centres escolars de manera independent a les estàncies, ajudant així al professorat a completar les eixides programades en el curs escolar.

• PINA DE MONTALGRAO: Usos i costums populars

➤ Recorregut al voltant de 12 (14) qm., anada i tornada. Eixim del Mas, a una altura sobre el nivell del mar de 880 m i seguim el camí d'una antiga via pequària. Iniciem una ascensió fins als 1100 m; durant el recorregut diferenciarem les

tres espècies de pins distribuïts altitudinalment: el pi blanc, el pi pinastre i el pi negre. Pel color de les roques identificarem tipus de sòls, diferenciant les roques calcàries i les silíciques. Una vegada en Pina visitarem el museu etnogràfic, el forn àrab i l'antic molí de cereal, tots restaurats amb la col·laboració de la gent del poble.

• EL ALTO DE LAS PALOMAS: El carrascar i el carbó.

➤ Recorregut al voltant dels 12 qm., anada.

Arribem a Caudiel gràcies a una preciosa excursió a través d'un carrascar regenerat després de l'incendi ocorregut en 1995. El primer tram és a través d'un Pr fins la Fuente Cuenca (vore itineraris curts). Després comencen una ascensió fins el Alto de las Palomas on gaudim de les meravellos vistes que ens ofereix l'Alt Palància. La resta de l'excursió és a través del carrascar per un barranc. Tot el sender està restaurat i trobem al nostre pas restes d'antigues carboneres i refugis dels carbonaires. Podem estudiar com es duia a terme l'aprofitament d'aquest recurs natural, a més d'estudiar la vegetació d'un bosc tant autòcton de la nostra terra. Si hi ha sort, es poden avistar alguns rapinyaires protegits de la zona i restes d'altres animals del bosc.

Nota: Aquesta excursió es pot fer l'últim dia i des de Caudiel tornar amb l'autobús escolar a casa.

• LA SENDA DELS CONTRABANDISTES: Els usos de la muntanya, les fonts i la flora autòctona.

Mas de Noguera
12440 Caudiel (Castellón)
Tel./Fax: 964 144 074
masdenoguera@masdenoguera.coop
www.masdenoguera.coop



MAS DE NOGUERA

➤ Recorregut circular al voltant dels 12 qm.
Partim des del Mas de Noguera fins al Collado d'Arenillas. Allí arranca una senda circular que recorre la serra de Caudiel. Iniciem l'ascensió per la vessant Nord-Oest de la serra gràcies un preciós Pr. Trobarem pel camí bancals d'ametllers i camps de conreus, masos abandonats i fonts d'aigua dolça; també observarem diferents exemples de regeneració natural del bosc mediterrani i la conservació d'espècies en perill d'extinció en les impressionants Canteres del Gullirno. En la segona etapa, una vegada arribat a la plana culminant de la serra de Caudiel, gaudirem d'una impressionant vista del paisatge: des de les muntanyes de Terol fins la mar Mediterrània. Recorrem uns quilòmetres i iniciem el descens fins el punt de partida.

• **CAUDIEL-BARRANCO DE LA GRIETA: La vegetació mediterrània i el bosc de galeria.**

➤ Recorregut al voltant dels 10 (12) Km., anada.
Eixim del Mas i seguint un Pr es passa per diferents tipus de vegetació mediterrània i camps d'oliveres, observant els diferents impactes que sobre el medi ha realitzat l'home i el poder de regeneració dels ecosistemes. S'acaba en el poble de Caudiel visitant el Barranc de la Grieta, un parc recuperat a la vora del riu on podem identificar diferents espècies vegetals de la Regió Mediterrània i un molt ben conservat bosc de ribera.
Nota: Aquesta excursió es pot fer l'últim dia i des de Caudiel tornar amb l'autobús escolar a casa. També a

l'inrevés: com a excursió d'arribada al Mas el primer dia de l'estada des de Caudiel (l'equipatge el transportaria l'autobús o bé el cotxe del Mas)

Itineraris didàctics de vesprada

Són excursions de senderisme amb una durada entre 2,5 a 3 hores, que complementen els coneixements adquirits a les activitats però d'una manera més relaxada. Tanmateix, són una oportunitat per a parlar amb els xiquets i xiquetes sobre la relació de l'ésser humà amb bosc: el problema d'abandonar residus orgànics o inorgànics al bosc, la qüestió dels incendis forestals, el respecte a la fauna i a la flora (treballar el silenci i l'observació tranquil·la), etc. Els diferents itineraris permeten també descobrir diferents usos humans de les muntanyes, molts d'ells ja perduts: carboneig, pastoreig, extracció de minerals, etc., així com restes arqueològiques de diferents èpoques passades.

• **LA MINA DE FERRO: els poblats ibers i l'obtenció de ferro**

➤ Duració aproximada: 3 h anada i tornada
CONTINGUTS: Els incendis forestals, la restauració dels boscos, l'aprofitament dels recursos naturals, la cultura dels ibers, l'extracció i processament de ferro, etc.

• **LA COVA DE CERDAÑA**

➤ Duració aproximada: 3 h anada i tornada.
CONTINGUTS: els sistemes kàrstics, els sòls calcaris, l'erosió, els incendis forestals, la regeneració natural vs les

replantacions artificials, el paper del pi com a espècie pionera, la fauna de les coves, etc.

- **EL MÁS DEL BAILE**

➤ Duració aproximada: 1h 45' anada i tornada.

CONTINGUTS: les replantacions artificials, els incendis forestals, la fauna associada al bosc, la regeneració natural i el paper de la fauna, les espècies alòctones, el despoblament rural i els masos abandonats, etc.

- **LA FONT DE PANTORRILLA**

➤ Duració aproximada: 2h 30' anada i tornada

CONTINGUTS: els usos del medi (els conreus i la ramaderia tradicionals), les vies pequàries, la mina d'algeb a cel obert, les fonts naturals i la

vegetació d'obaga, els diferents tipus de sòls (arenisca o calcària), etc.

- **LA FUENTE CUENCA**

➤ Duració aproximada: 2h 30' anada i tornada.

CONTINGUTS: la vegetació mediterrània: la carrasca, els PR i els GR, els manants, els usos humans (l'apicultura, la ramaderia i els camps de conreu), etc.

- **EL BARRANC DE LOS NAVARROS**

➤ Duració aproximada: 3h, circular.

CONTINGUTS: el bosc de ribera, el funcionament hidrològic dels barrancs, els incendis forestals i les replantacions artificials, l'erosió, els minerals i els tipus de sòls: les pirites, etc.

JOCS D'ANIMACIÓ I REVETLLES

A banda de les activitats d'EA, no hem d'oblidar que les estades al Mas de Noguera son una convivència entre els alumnes, mestres i monitors i per a enriquir aquesta convivència les activitats d'animació són igualment importants i interessants.

Per a nosaltres l'animació és un camí ple de sorpreses destinat a desenvolupar, de manera lúdica i festiva, capacitats tan individuals com col·lectives.

Entre els diversos mètodes que utilitzem per a treballar en el camp de l'animació, el joc és el gran elegit perquè en si mateix es vivificant i terapèutic. El joc trenca esquemes, descol·loca, ho fa passar divertidament mal als jugadors.

Durant la infantesa jugar és indispensable per a desenvolupar-se en harmonia, responent magníficament a la necessitat que te el xiquet/a de jugar. Durant l'adolescència ens serveix per a aprendre a resoldre conflictes i dificultats que es presenten en la vida, i finalment, en l'edat adulta, dels joc podem obtenir no sols beneficis socials i emocionals sinó que els beneficis físics del exercici realitzat durant els jocs són nombrosos (postura, digestió, facilitar la son, pressió sanguínia, prevenció de malalties, obesitat, etc.).

Els objectius que volem aconseguir són, d'entre altres, els següents:

- Fomentar la confiança i el coneixement entre els components del grup.
- Treballar l'educació en valors com la solidaritat, el respecte, la tolerància, la cooperació i la igualtat.
- Estimular la participació activa tan del xiquet com a persona individual, com del grup en el seu conjunt
- Desenvolupar la sociabilització del xiquet donat que som éssers socials i aprenem dels demés.
- Fomentar el respecte a la natura ensenyant la importància de la mateixa.
- Divertir-nos molt!

A més, l'entorn del Mas de Noguera proporciona espais ideals per a realitzar activitats d'animació, envoltats de natura, amb una nit fantàstica plena d'estels i espais oberts per a poder desenvolupar-se, com per exemple el xopar. I no ens oblidem que tenim una gran sala de fusta per a les animacions més resguardades.

Les activitats d'animació les tria el grup de monitors quan preparen la setmana, del seu repertori personal o dels jocs més tradicionals del Mas, com ara "Els donyets", "El tresor", "Excursió nocturna amb contacontes", "La dansa de benvinguda", etc.